

טוב
להודות

על

מזמור לתודה

לסייע לאמירת "מזמור לתודה"

בכוונה ובהתעוררות הלב

הן בעת התפילה בכל יום בפסוקי דימורה

והן בפרטיות לאחר כל ישועה ולפניה

חלק ב'

טוב להודות על מזמור לתודה

חלק ב'

באור מזמור לתודה
המעורר רגשות של אהבת השי"ת
הודאה על העבר ובקשה על העתיד
כולל פרק על מעלותו של מזמור לתודה

לע"נ נתנאל חיים בר יחזקאל צבי ושושנה הי"ו

נלקט ונערך בחמלת ה' על

חיים בלאאמו"ר הרה"ג מוה"ר רבי שלום אליעזר שליט"א הרבסט

"כי ממך הכל, ומידך נתנו לך"

(דברי הימים א', כ"ט, י"ד)

מסדרת הספרים "נפשי חולת אהבתך" על סדר התפילה

הסכמת מרן הגאון הצדיק
מוזה"ר משה שטרנבוך שליט"א
ראב"ד עיה"ק ירושלים
לספר "נפשי חולת אהבתך" על סדר התפילה

משה שטרנבוך

מחבר ספרי "מועדים וזמנים", "תשובות והנהגות", ועוד
ראב"ד העדה החרדית

פעיה"ק ירושלים תובב"א

בעזהש"ת יום כ"ד טבת תש"ס לפ"ק

קבלתי ספר נפשי חולת אהבתך, תוכו רצוף אהבה, מכבוד האברך מופלא ומופלג לשם ותהלה, הרה"ג רבי חיים הרבסט שליט"א, ליקוט נפלא על תפלת שמונה עשרה, מדברי גאוני וצדיקי הדורות, לעורר הלב לכוון בתפלה. אשריו ואשרי חלקו שנתגלגלה בזה בידו זיכוי הרבים לחזק עמודי העולם, והיינו תפלה, שמולזלין בו.

וכשרואים היאך טמון וגנוז בתיבות התפלה פירושים הרבה, מביא חיזוק להתפלל כראוי. ועיקר חובת התפלה למדו חז"ל מהפסוק "ועבדתם את ה' אלקיכם", "איזהו עבודה שבלב זו תפלה", וצריך להשתדל ולהזהר בכל תפלה שיהא לבו עמו.

ומה טוב הדבר ונאה שמגלגלין זכות על ידי זכאי, שכעת כהיום שאנו זקוקים לרחמי שמים מרובים, נוכל לשפוך שיח לאבינו שבשמים עם כוונות, פירושים, וביאורים, מגאוני ישראל, צדיקים, וקדושי עליון, מדור דור. והנני לברך אותו על הזכות שנפלה בחלקו, ויהי רצון שיוסיף עוד לזכות הרבים, והספר יתקבל בבית ישראל באהבה, ורבים יתחזקו ויהנו מהדברים, ויתרבה כבוד שמים.

הנני המצפה בכליון לישועת ה' ברחמי שמים

משה שטרנבוך

מח"ס מועדים וזמנים

ראב"ד פעיה"ק

תוכן העניינים

- הקדמה ד
- פרק א - קיצור ביאורי המפרשים על 'מזמור לתודה' ז
- פרק ב - ביאורי המפרשים על מזמור לתודה יא
- פרק ג - קיצור ביאורי "מזמור לתודה" באופן של שפיכת הלב..... כא
- פרק ד - בהיכל התודה - מעלותיו של מזמור לתודה..... נו

מזמור זה אמר משה רבינו עליו השלום | במזמור זה ישנם "סודות עמוקות שנמסרו למשה רבינו" | "מצוה למשוך מזמור זה בנגינה" | על ידי אמירת חמשה פסוקים אלו נחשב כאילו הקריב קרבן תודה בבית המקדש | מזמור לתודה - כברכת הגומל | "מזמור לתודה" - "רומזת על כל סד התפלה"

ניתן להשיג חוברת זו ועוד חוברות נוספות בנושא ההודיה

אצל יהודה טאוב - 055-6785647

ניתן לקבל בחינם במייל

8436092@gmail.com

משלוחים לכל הארץ

עימוד כריכה ושערים

050-412-452-4

✉ Kesetgraf@gmail.com

הקדמה - בשערי התודה

מגודל אהבת הש"י לעמו ישראל, מזכה אותנו האב הרחמן לומר לפניו שירות ותשבחות, אשר על ידי זה הוא משרה שכינתו עלינו, כמו שגילו לנו חז"ל הקדושים במדרש רבה (בראשית פרשה מ"ח, ז'): "רבי שמואל בר חייא, ורבי יודן בשם רבי חנינא: על כל שבח ושבח שישראל משבחין להקדוש ברוך הוא - משרה שכינתו עליהם. מה טעם, (תהלים כ"ב) ואתה קדוש יושב תהלות ישראל". עכ"ל המדרש.

וכפי מה שמוסיף האדם לשבח את הש"י - כך זוכה שתהיה השראת שכינתו יתברך, מוספת והולכת לשרות עליו ביתר שאת ויתר עוז, כי על כל שבח ושבח שמוסיפין לשבח - "הקב"ה מוסיף להשרות שכינתו ביניהם".

החוט המשולש לא במהרה ינתק

אחד המזמורים המיוחדים לשבח להקדוש ברוך הוא - הוא "מזמור לתודה", אשר מעלתו וסגולתו מיוחדת מכל שאר

מזמורי התהלים כפי שיתבאר בעזהש"י להלן בפרק בהיכל התודה.

ישנם שלשה זמנים מיוחדים להתעלות בהם בעבודת ההודיה ובאמירת "מזמור לתודה", והם בבחינת "החוט המשולש לא במהרה ינתק".

הראשון - בעת שאדם נצרך לישועה והצלחה בענין מסוים, יש ענין מיוחד לומר "מזמור לתודה", להודות לה' על הישועה העתידה לבוא, ועל כל הטובות שהטיב לו הש"י בענין זה גופא עד עכשיו ובשאר ענינים, וזו סגולה נפלאה שעל ידי זה יזכה להודות לה' גם על ענין זה שהוא זקוק בו לישועה והצלחה. [וכגון בעת הכנה לנישואין או לידה ולכל ישועה הנצרכת לאדם].

השני - לאחר שהאדם זכה לישועה והצלחה בענין שהיה זקוק לו. ובפרט על פי המבואר שאמירת מזמור לתודה נחשבת כמו הקרבת קרבן תודה, לפיכך יש ענין גדול לומר מזמור לתודה אחרי כל ישועה שהש"י הושיע את האדם. הן בעניני הארבעה דברים שצריכים להודות, היינו, אחרי כל ענין של רפואה, נסיעה במקום סכנה, יציאה ממצור, [שהוא בחינת בית האסורים, וכדומה].

השלישי - הוא בכל יום ויום שהש"י עוזר שעבר בשלום בלא צורך להגיע לישועה מיוחדת, ובכל ענין שעסקו בו

שעבר באופן שנראה רגיל, יש להודות להש"י. ואדרבא, מעיקרי עבודת ההודאה לה' היא, כאשר ההודאה באה לא מפני שהאדם הרגיש שהיה זקוק לישועה מיוחדת ולא מפני שראה שזכה לישועה מיוחדת, אלא על זה גופא שאין הש"י מכניסו עכשיו למצב שירגיש שזקוק לישועה מיוחדת [על כל פנים בחלק מצרכיו], ועל זה גופא שהשפיע לו הש"י צרכיו - ועל כל פנים חלק מהם - בלא שירגיש את צער ההעדר והחסרון שלהם.

יעזרנו הש"י, שנזכה להחשיב ולייקר ולהודות לה' על כל קילוס וקילוס שנוציא מפינו, ונזכה לשמוח ולהתלהב בכל שבח ושבח שנשבח להקב"ה, כי כפי מה שנחשיב ונחבב ונודה על זאת - כך יושפע על ידי זה "שפעת ברכה" בהתגלות וביתר שאת עלינו ועל כל נפשות ישראל, וישרה הקב"ה שכינתו עליהם, "לשמוע בקולם, ולהגן בעדם", אמן כן יהי רצון.

בהודאה על העבר ובקשה על העתיד

חיים בלאאמו"ר הרה"ג רבי שלום אליעזר שליט"א הרבסט

פרק ראשון

קיצור ביאורי המפרשים

המובאים בפרק הבא על 'מזמור לתודה'

מִזְמוֹר לְתוֹדָה. מזמור שנתחבר כדי להודות
לה', ולאומרו בכל עת שמביאים קרבן תודה על
כל נס וישועה שמצילנו ה' [רש"י].

הֲרִיעוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ. כל יושבי הארצות יריעו
בשמחה על הנהגת מלכותו של ה' [ספורנו].

עֲבֹדוּ אֶת יְיָ בְּשִׂמְחָה. יש לעבוד את ה'
בשמחת הלב על הזכיה שאנו זוכים לעבוד את
הבורא יתברך [ועיי"ז מוסיפים שמחה למעלה
ולמטה]. [רוקח].

בֹּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה. באו לפני הש"י בשירות
ורננות, ועל ידי זה תזכו שיתקרב ה' אלינו.
[ראשית חכמה].

דַּעוּ פִּי יי הוּא אֱלֹהִים. תדעו ותזכרו כי הש"י
הוא כל יכול, וביכלתו להוציא כל אחד מכל
צרותיו בכבוד [רד"ק].

הוּא עֲשָׂנוּ. הש"י גידל ורומם אותנו שנזכה
להיות נעלים ומרוממים מכל הברואים [רד"ק].

וְלוֹ אֲנַחְנוּ. אנחנו זוכים להיות מיוחדים רק לו
יתברך [רד"ק].

עֲמוּ. אנו זוכים להיות העם המיוחד אליו יתברך
לשבחו תמיד [רוקח].

וְצֵאן מִרְעִיתוֹ. אפילו כשהיצר מתגבר עלינו

ומונע אותנו מלעשות רצונו יתברך והנהגתינו היא כבהמות חס ושלום - אנו תמיד זוכים להיות במדרגת 'צאנו' המיוחד של הקדוש ברוך הוא שהוא 'רועה' אותנו באהבתו העצומה תמיד [רוקה].

בָּאוּ שְׁעָרַי בְּתוֹדָה. בואו אל שערי של ה' עם דיבורי תודה אפילו לפני שימלא בקשותיכם שאתם רוצים לבקש עכשיו - מיד כשתבואו בשערי תודו על כל הטובות שהטיב לכם ועתיד להטיב לכם [מלבי"ם].

חֲצֹרֹתַי בְּתִהְיֶה. בואו אל חצרותי של ה' ותשיגו שם גבורותי ותהללוהו עליהם [מלבי"ם]. ותזכו שיאיר לכם הש"י להבין ולראות שכל הדרך עד הישועה - טמון בה רק אורה וטובה עבורנו [ע"פ משמיע שלום].

הוֹדוּ לוֹ בְּרָכוּ שְׁמוֹ. הוֹדוּ לַהֲשִׁי עַל חֲסָדָיו
שֶׁהוֹצִיאֲכֶם מֵהַצָּרוֹת. וּבְרָכוּ אֶת הַשִּׁי עַל
הַבְּרֻכּוֹת שֶׁמִּשְׁפִּיעַ עֲלֵינוּ גַם כְּשֶׁעֲדִיין נִמְצָאִים
בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת [רוקח]. עַל יְדֵי שֶׁתּוֹדִיעוּ וְתִפְרָסְמוּ
אֶת גּוֹדֵל טוֹבוֹ שֶׁל הַשִּׁי [ספורנו].

כִּי טוֹב יְיָ. הַשִּׁי הוּא טוֹב לְכוֹלֵם אֶפִּילוּ לְרַעִים
[רש"י].

לְעוֹלָם חֲסָדָיו. בְּמִשַּׁךְ כָּל הַיּוֹם - נִשְׁפַּע עֲלֵינוּ
חֲסָדוֹ שֶׁל הַשִּׁי, בְּכָל רִגְעַ וְרִגְעַ לְעוֹלָם מִמֶּשֶׁ
[רוקח].

יַעַד דֵּר וְדֵר אֲמוֹנָתוֹ. הַשִּׁי נֶאֱמָן לְקִיִּים לְדוֹרֵי
דוֹרוֹת אֶת כָּל הַבְּטָחוֹתָיו וְדִבְרָיו [רש"י].

פרק שני

ביאורי המפרשים על מזמור לתודה

מזמור שנתחבר במיוחד כדי להודות לה'
ולאומר בכל עת שמביאים קרבן תודה
על כל נס וישועה שמצילנו ה' מכל הצרות

מִזְמוֹר לְתוֹדָה. מזמור זה על קרבן תודה תיקנו. ונראה
הדבר שעל כן לא הרבה בו יותר מד' פסוקים, כנגד ארבע
מיני לחמי תודה.

ואם תאמר חמשה פסוקים הן, פסוק ראשון אינו אלא דברי
סופר [היינו דברי פתיחה], ומ"עבדו את ה'" מתחיל המזמור.
סידור רש"י סימן תי"ז

תכלית כל הבריאה - להודות להש"י על ריבוי טובותיו וחסדיו
קרבן תודה אינו בטל, שזהו עיקר הקרבנות, להודות לו
יתברך. שזהו הקרבן הראוי גם כשיהיה האדם בשלימות
כרצון השם יתברך, שלכך נוצר, ולא יצטרך לקרבן על חטא
שבא על ידי שקלקלו מעשיהם, [עם כל זה יביא קרבן תודה]
רק על ההודאה והקילוס על ריבוי חסדיו וטובותיו בכל יום

עמנו, שעל זה הוא מכוון כל הבריאה.

פרי צדיק על חומש בראשית - מאמר קדושת שבת - מאמר ז'

כל יושבי הארץ יריעו בשמחה

על הנהגת מלכותו של ה'

הָרִיעוּ לַיְיָ כָּל הָאָרֶץ. לשמחה שיגילו במלכם.

ספורנו פרשת בהעלותך - במדבר פרק כ"ג פסוק כ"א

ישמח לבכם על הזכיה שאתם זוכים לעבוד את הש"י

[ועי"ז תוסיפו שמחה למעלה ולמטה]

עֲבֹדוּ אֶת יְיָ בְּשִׂמְחָה. שהאדם שמח בלבו שזכה... שעובד להקדוש ברוך הוא. וכמו שנוהג אדם למטה - הכי נוהג מזלו למעלה, כלומר מלאך [שלו שנמצא] לפני כל פמליא של מעלה. מתוך שהאדם שמח בלבו שזכה להיות עבד של מקום - נתוסף [שמחה במזלו למעלה, ונשפע שמחה באור] פני מלך חיים וכל פמליא של מעלה. להכי ניתוסף שמחתו [של אדם זה, גם למטה, על ידי שגרים שמחה למעלה] דכתיב ישמח לב מבקשי ה'.

פירוש הרוקח על סידור התפילה

חלק א' סימן ט"ז עמוד ע"ב

באו לפני הש"י בשירות ורננות

בְּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה. תשורר לפניו בשמחה ובוא לפניו ברננה -
אז יהיה קרוב אליך ונמצא לך.

ראשית חכמה - שער הקדושה - פרק ארבעה עשר

הש"י הוא כל יכול, וביכלתו להוציא כל אחד מכל צרותיו

בכבוד

דַּעוּ כִּי יי הוּא אֱלֹהִים. יש לכם לדעת כי ה' הוא האלהים
והוא יכול על כל העולם להוציא אתכם מהגלות בכבוד.

רד"ק תהלים מזמור ק' פסוק ג'

ונכלל בזה, שיש לכל אחד להשריש בנפשו לזכור בבהירות שביכלתו
של הש"י להוציא אותו מכל צרותיו ומצוקותיו הפרטיים ולהעלותו
מגלותו הפרטית "בכבוד".

ה' מגדלנו ומרוממנו מכל הברואים

שנהיה מיוחדים רק לו יתברך

הוּא עֲשָׂנוּ. וְלוֹ אֲנַחֲנוּ. ה' עוֹשֵׁנוּ, מגדלנו ומרוממנו, כמו
(שמואל א' יב, ו), אשר עשה את משה ואת אהרן. [פירש
שם הרד"ק: "אשר הגדילם ולמדם. וכן (בראשית י"ב, ה)
ואת הנפש אשר עשו בחרן". ושם פירש הרד"ק: "הנפש

אשר עשו אברהם ושרי, הוא מגייר את האנשים והיא הנשים, 'אשר עשו' כמו אשר עשה את משה ואת אהרן - שגדלם ולמדם".]

רד"ק תהלים ע"פ מזמור צ"ה פסוק ו

[הכתיב] וְלֹא אֲנַחְנוּ. "הוא עשנו" עמו, כאמרו "ה' האמירך להיות לו לעם", ולא בזכותנו.

ספורנו תהלים מזמור ק' פסוק ג'

כלומר הוא יתברך עשנו עמו וצאן מרעיתו, ולא אנחנו בזכותנו, אלא הכל נעשה ברחמי ה' ובמתנת חינם מאתו יתברך.

אנו זוכים להיות העם המיוחד אליו יתברך לשבחו תמיד והצאן שהוא שומר עלינו בשמירה עליונה ובהשגחה פרטיות באופן מיוחד

עָמוּ וְצֵאן מְרַעֵיתוֹ. עָמוּ. אנחנו משבחין לו. וְצֵאן מְרַעֵיתוֹ. כי הוא שומרנו.

פירוש הרוקח על סידור התפילה

חלק א' סימן ט"ז עמוד ע"א

הנה מה שאמר שאנו "עמו - אנחנו משבחין לו", הכוונה שהש"י בחר בנו מכל הברואים וזיכה אותנו בזכות נפלאה זו לשבחו בכל עת. כי כל מלאכי מעלה אינם זוכים לשבח את הש"י בכל עת שירצו, וישנם מלאכים שאין להם רשות

לשבח את ה' אלא פעם אחת בכל ימי חייהם, ואילו בני ישראל זוכים שהש"י בוחר בהם וחפץ לשמוע אותם בכל עת.

ווגם מכל בני האדם הנמצאים בעולם - בחר הש"י בבני ישראל לעבודה קדושה זו, כמו שכתוב (ישעיה מ"ג, כ"א) "עם זו יצרתי לי - תהלתי יספרו", ופירש"י: "עם זו יצרתי לי - למען - תהלתי יספרו".

וכמו שכתב הגה"ק רבי שלמה קלוגר זי"ע בספרו הק' "קהלת יעקב" על סכות (עמוד י"ח דרוש ה' לסכות תקע"ה): "אמר הכתוב "עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו", שכל האומות אין רשאים לספר בשבחיו של הקדוש ברוך הוא, רק ישראל. מפני שבשעת בריאת העולם חלק הקדוש ברוך הוא לכל השבעים אומות, ומסר לכל אחד תכליתו מה יעשה, ותחת איזה שר יהיה, אבל את ישראל השאיר הקדוש ברוך הוא לעצמו, וכמו שכתוב בפרשת האזינו (דברים ל"ב, ח') 'בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם, יצב גבולות עמים למספר בני ישראל, כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו'.

ולכך לישראל ניתן רשות להודות ולהלל להקדוש ברוך הוא, כי לשם כך השאירם הקדוש ברוך הוא לעצמו, וזה הוי תכליתם בעולם, וכמו שכתב הילקוט (שוחר טוב תהלים ס"ט) שלכך ברא הקדוש ברוך הוא העולם, "אמר הקדוש ברוך הוא, שיברא העולם כדי שיבואו ויקלסו לפני". אבל

האומות שיש להם תכלית אחר ולא לשם זה באו לעולם,
אינן רשאים לספר שבחו של מקום, כי גבורותיו מי ימלל,
ואסור להללו בלתי רשיון ממנו". עכ"ל ק.

בואו אל שעריו של הש"י עם דיבורי תודה, אפילו לפני
שימלא בקשותיכם שאתם רוצים לבקש עכשיו - מיד
כשתבואו בשעריו תודו על כל הטובות שהטיב לכם בעבר
ובהווה ובעתיד

בְּאוֹ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה. כשבאים אל בשר ודם, [בעת שרוצים
לבקש מלפניו על העתיד], באים בשערים בתהלות ושבחים
להללו, [אבל עדיין אין באים בהודאות, כי הוא עדיין לא
נתן מאומה רק רוצים לבקש לפניו על העתיד], ואחר כך
כשממלא המבוקש יוצאים בתודה. ואצל ה' תבואו בשערי
בתודה - כי כבר הקדים לכם טובותיו.

מלב"ם תהלים מזמור ק' פסוק ד'

בואו אל חצרותיו של ה' ותשיגו שם גבורותיו ותהללוהו עליהם
חֲצֵרֹתָיו בְּתִהְלָה. בתוך החצר - תשיגו גבורותיו ומהלליו
ותבואו בתהלה.

מלב"ם תהלים מזמור ק' פסוק ד'

[ב]

נודה להש"י על כל הטובות שמטיב לנו בחסדים מגולים
ועל ידי זה נזכה שיאיר לנו להבין ולראות שכל הדרך עד
הישועה טמון בה רק אורה וטובה עבורנו

בְּאוֹ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה. חִצְרֹתָיו בְּתִהְלָה. כתב הרה"ק רבי
שמעון שלום מאמשינוב זי"ע: אחר הישועה - תהיה הכרה
שלימה כי גם כל העת צרה - היתה טובה אמתית.

וזהו "ויזבחו זבחי תודה" - הוא על הטובה שהגיענו. "ויספרו
מעשיו ברנה" - מוסיף על כל סידור והשתלשלות המעשים
הקודמים טרם צמיחת הישועה, שהיו גם כן אך טוב וחסד.

וזהו "ויספרו מעשיו", כדאיתא בספרים על סיפור יציאת
מצרים שהיא מלשון הארה, משורש ספיר ויהלום, וזהו
"ויספרו מעשיו" שיאירו המעשים כולם, ורואים שהם אך
טובות וישועות.

משמיע שלום מהרה"ק מאמשינוב זי"ע - אלול תשרי -
לקוטים דף פ"ח טור ד' ד"ה ועת

ועל פי דבריו הקדושים יתכן לפרש גם כאן, באו שערי
בתודה - "הוא על הטובה שהגיענו". [וכך כתוב מפורש
בדברי הרוקח המובאים בסמוך], היינו שמודה ומכיר שאינו
ראוי לזה ולא זכה לזה בזכותו, אלא הכל במתנת חנים מאתו
יתברך.

חצרותיו בתהלה - הוא מלשון "תהל אור" ופירש"י (איוב פרק מ"א, י'): "תזרח אור. תהל - כמו בהלו נרו [עלי ראשי] (איוב כט)". - היינו "שיאירו המעשים כולם, ורואים שהם אך טובות וישועות". כלומר האור "מוסיף על כל סידור והשתלשלות המעשים הקודמים טרם צמיחת הישועה", שיאיר לכולם לראות "שהיו גם כן אך טוב וחסד".

ולפי זה מבואר כאן, "חצרותיו" החצר הוא הדרך המוליך אל הבית, היינו שכל הדרכים שהוליכו אל הישועה, וכל הסיבות שהובילו אל הטובה והחסדים, הכל יהיה מואר "בתהלה" - "שהיא מלשון הארה... שיאירו המעשים כולם, ורואים שהם אך טובות וישועות". והיינו - כאמור - כי הש"י יאיר "על כל סידור והשתלשלות המעשים הקודמים טרם צמיחת הישועה - שיראו - שהיו גם כן אך טוב וחסד".

יש להודות להש"י על חסדיו שהוציאנו מהצרות
 ויש לברך את הש"י על הברכות שמשפיע עלינו
 גם כשעדיין נמצאים בתוך הצרות

הודו לו, בְּרַכּוּ שְׁמוֹ. הודו לו מזמורים שנעשו [להודות] לו על הניסים, וכשאדם בצרה קוראהו ונענה, על זה יתכן לומר הודאה. כמו (תהלים ק"ז) 'יודו לה' חסדו' וכו'. ברכו שמו - הִהוּהוּ בצרתם.

פירוש הרוקח על סידור התפילה
 חלק א' סימן ט"ז עמוד ע"א

היינו הודו לו - הוא שמודים להש"י על חסדיו שהוציאנו מהצרות. וברכו שמו - הוא שמברכים את הש"י על הברכות שמשפיע עלינו גם כשעדיין נמצאים בתוך הצרות, בזה שהוא שרוי עמנו בכל עת ובכל מקום.

ואולי אפשר להוסיף, שהדרך כיצד תזכו לקיים הודו לו - להודות לו על שיוציא אתכם מן הצרות, הדרך לזה היא על ידי שתשתדלו לקיים ברכו שמו - להכיר שהכל ברכות וטובות עצומות עבורינו - גם כשעדיין נמצאים בתוך הצרות.

בְּרָכּוֹ שְׁמוֹ. בַּהוֹדִיעֵכֶם לְדוֹרוֹת כִּי טוֹב יְיָ לְכֹל.

ספורנו תהלים מזמור ק' פסוק ד' - ה'

"על ידי הברכה" - "מוסיף כח לנשמתו"

בְּרָכּוֹ שְׁמוֹ. האדם בכל מה שעושה - מתקן. אפילו באכילה... שבאכילה מרויח האדם ומוסיף כח לנשמתו, וזה על ידי הברכות שמברך על כל הנהנין, שעל ידי הברכה ההיא - לוקחת הנפש ההיא חלקה הרוחני, והוא מזון הנפש.

קיצור הכוונות להרמח"ל זי"ע - ענין האכילה וברכותיה

הש"י הוא טוב לכולם אפילו לרעים

כִּי טוֹב יְיָ. הקדוש ברוך הוא זן טובים ורעים, הכל בדבור
אחד, ממלא את כל העולם כולו טובה.

רש"י מסכת סנהדרין דף ל"ט עמוד ב

במשך כל היום - נשפע עלינו חסדו של הש"י

בכל רגע ורגע לעולם ממש

לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ. חסד ה' כל היום.

פירוש הרוקח על סידור התפילה

חלק א' סימן ט"ז עמוד ע"א

הש"י נאמן לקיים לדורי דורות

את כל הבטחותיו ודבריו

וְעַד דֹר וְדֹר אֲמוֹנָתוֹ. [הש"י הוא] 'אֵל אמונה' - לשלם
לצדיקים צדקתם לעולם הבא. ואף על פי שמאחר את
תגמולם - סופו לְאֶמֶן את דבריו.

רש"י פרשת האזינו - דברים פרק ל"ב פסוק ד'

פרק שלישי

תצמית הביאורים המובאים בפרק הקודם מלשון הספרים הקדושים

מסודרים באופן של שפיכת הנפש בבקשות להשי"ת
שנוכה שיתקומו כל הדברים הטובים האמורים במזמור זה
בנו ובכל ישראל כרצונו יתברך
וכמו שיתבאר בקונטרסים הבאים ב'הוספה יקרה - בהיכל התודה'
המקורות מהספרים הקדושים לדרך זו של בקשות במחשבה

מִזְמוֹר לְתוֹדָה. רבונו של עולם, זכנו לזמר לפניך ולהודות
לך על כל הטובות והישועות שעשית ושתעשה עמנו. ועל
ידי זה תזכנו לזמר לפניך מזמור זה גם בבית המקדש, בעת
שנקריב לפניך קרבן תודה בהודיה עצומה במהרה בימינו.

הֲרִיעוּ לַיְיָ כָּל הָאָרֶץ. וזכנו שעל ידי אמירת תיבות אלו עכשיו,
יושפע התעוררות על כל אחד מהנבראים בכל הארץ וכל
העולם - שכולם יזכו להשמיע קול תרועה וזמרה, להראות
גודל השמחה שכולם שמחים בהנהגת מלכותו של ה' יתברך.

עֲבְדוּ אֶת יְיָ בְּשִׂמְחָה. רבונו של עולם, זכנו שעל ידי אמירת
תיבות קדושות אלו ביני לבין קוני, יתעוררו כל האברים
והגידים והחושים וההרגשים שלי, ושל כל בני ביתי, ושל
כל עמך ישראל, לשמוע ולקבל ולהתעלות מקול ה' הקורא
אליהם ומשפיע בהם את הכחות שיעבדו את ה' מתוך
שמחה.

ועל ידי זה ישפיעו שמחה בכל שרשי נשמתם הנמצאים
למעלה בגבהי מרומים ובכל פמליא של מעלה ובכל
העולמות העליונים, שכולם יתעלו ויסיפו לעבוד את הש"י
מתוך שמחה עצומה ביתר שאת.

בְּאוֹר לְפָנָיו בְּרִנָּה. ויזכו כולם לבוא לפני ה' תמיד 'ברננה'
ובזמרה, להשמיע את השמחה בקול זמירות ורננות לה',
אשר על ידי זה נזכה שהש"י יתקרב אלינו תמיד.

דַּעוּ כִּי יְיָ הוּא אֱלֹהִים. וזכנו להיות דבוקים תמיד בידיעה
הברורה שה' הוא כל יכול, וביכלתו להוציא כל אחד ברגע
אחד מכל צרותיו בכבוד.

הוּא עֲשָׂנוּ. וְלוֹ אֲנַחְנוּ. ונזכה לזכור תמיד כי ה' מגדלנו
ומרוממנו יותר מכל הברואים, ומזכה אותנו שנהיה מיוחדים
רק 'לו' יתברך, והכל מרחמי הש"י עלינו ו'לא' מזכותינו כלל.

עֲמוּ. ונזכה להודות להש"י על אשר בחר בנו להיות עמו של ה', שבזה נכלל שהש"י בחר בנו לזכות לשבחו בכל עת. כי כל מלאכי מעלה אינם זוכים לשבח את הש"י בכל עת שירצו, ורק אנו בני ישראל זוכים שהש"י בוחר בנו וחפץ לשמוע אותנו משבחים אותו בכל עת.

וְצֵאן מִרְעִיתוֹ. וגם נודה לו על השמירה עלינו ששומר אותנו ברחמי כרועה השומר את צאנו בגודל אהבתו אותנו ורחמי עלינו בכל עת. והן בין אדם לחבירו תהיה כל הנהגתנו בהכנעה ושפלות רוח, כצאן המשפילים ראשם - ראשו של כל אחד בצד זנבו של חברו, שנחשיב את הדברים הפחותים של חברנו יותר מהדברים הגבוהים שלנו, ולא תהיה הנהגתנו באופן של 'אריות', אשר 'ארי דורס ואוכל' את זולתו, רחמנא לצלן.

בְּאוֹ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה. ונזכה לבוא אל שערי עם דיבורי תודה לה' אפילו לפני שימלא בקשותינו שאנו רוצים לבקש עכשיו - כי מיד כשנבוא אל שערי נודה על כל הטובות שהטיב לנו בעבר, ובהווה [הן בכלליות על כל נשימה ונשימה וכל הטובות והחסדים הנשפעים עלינו כל רגע בהווה, והן על עצם הזכיה לבוא לפני ה', כמאמר הכתוב 'ואני ברוב חסדך אבוא ביתך', אשר כפי בהירות הכרת האדם בגודל החסד שהש"י מזכה אותנו בעצם ביאתו אל בית ה' כך הוא מבין

כמה יש להודות על החסד הגדול הזה], ועל כל הטובות שיטיב לנו בעתיד.

חֲצֵרֹתַי בְּתִהְיֶה. ונזכה לבוא אל חצרותיו של ה' ולהשיג שם גבורותיו ולהללו עליהם.

[ב] ומלבד מה שנזכה לבוא לפני הש"י בדיבורי תודה על כל הטובות והחסדים שהטיב עמנו, נוסף על זה נזכה להאיר את כל החצרות והדרכים והסיבות שהוליכו והובילו אל הישועה ואל הטובה - שהכל יהיה מואר באור האמת והאמונה, שנראה בהתגלות בהארה גדולה כיצד כל פסיעה שהולך אותנו הש"י בכל החצרות - הכל היה לטובתינו ללכת בדרך המוליכה ומביאה אותנו אל בית ה', והכל היה מלא בטובות וחסדים עצומים ונפלאים.

הוֹדוּ לוֹ. דברו דיבורי הודיה לה', להודות לו על חסדיו שעשה לנו נסים והוציאנו מהצרות, וענה לנו על כל מה שקראנו לו וביקשנו ממנו.

בְּרָכּוֹ שְׂמוֹ. ונזכה להכיר שכל הנהגת ה' עמנו - הכל ברכות וטובות עצומות עבורינו, גם כשעדיין נמצאים בתוך הצרה. כי הש"י טוב לכל, וכל מעשיו הם רק טובות וברכות עצומות.

פִּי טוֹב יִי. ה' הוא טוב לכל בריותיו - אפילו לרעים, ולכולם הוא משפיע שפע של טובה וברכה.

לְעוֹלָם חֶסֶד. ונזכה להאמין ולהרגיש כי במשך כל היום - נשפע עלינו חסדו של הש"י בכל רגע ורגע לעולם ממש.

וְעַד דֵּר וְדָר אֱמוּנָתוֹ. ונזכה להאמין ולהכיר כי עד דורי דורות שומר הש"י את אמיתת הבטחותיו שהבטיח לנו, והוא נאמן לקיים לדורי דורות את כל הבטחותיו שהבטיח לבני ישראל, ואפילו כשאין רואים את קיום הבטחותיו מיד, בני ישראל מאמינים ובוטחים בו שכל דבריו יתקיימו בנאמנות ובשלמות, כי עד לדורי דורות מתקיימים כל הבטחותיו הנאמנות של ה' יתברך.

פרק רביעי - בהיכלי התודה

בהיכל התודה - מעלותיו של מזמור לתודה

הנה ישנם כמה מעלות מיוחדות ב"מזמור לתודה" שלא מציינו כמותם בשאר מזמורי התהלים, אשר כולם מורים ומגלים את גודל הנחת רוח המיוחד שזוכים לעשות לפני הש"י על ידי אמירת מזמור זה, אשר יש לאמירתו חביבות גדולה ומיוחדת לפניו יתברך.

אמנם טרם נפרט את המעלות המיוחדות של המזמור, יש להקדים ראשית לדעת מי זכה לגלות לנו ולהמשיך לעולם הזה את המזמור הקדוש הזה - עם כל פסוקיו תיבותיו אותיותיו וריבי רבבות הביאורים והלימודים והסודות והרמזים וההשפעות הקדושות הכלולות בו.

מזמור זה אמר משה רבינו עליו השלום

הנה כתוב במדרש תהלים (מזמור צ'): "אחד עשר מזמורים אמר משה [מזמור צ' ואילך]... בטכסיס של נבואה אמרן". וברש"י (שבועות ט"ו, ב'): "אחד עשר מזמורים... אמר משה בספר תהלים, מתפלה למשה, עד סוף מזמור לתודה".

ומפורש בירושלמי (שבועות ו', ב') באופן מיוחד על "מזמור לתודה": "רבי תנחומא בשם ריש לקיש, בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה (ויקרא ט"ז, כ"א) 'והתודה עליו', התחיל ואמר מזמור לתודה".

במזמור זה ישנם "סודות עמוקות שנמסרו למשה רבינו"

וכתב על כך רבינו יעקב סקילי תלמיד הרשב"א בספרו הקדוש "תורת המנחה" - (פרשת עקב דרשה ס"ח): "ואלו המזמורים [יש בהם]... סודות עמוקות שנמסרו למשה רבינו עליו השלום... ומשום כך כתבם, לבאר ולפרש רמזי הסודות שנמסרו לו". היינו שלא זו בלבד שמזמור זה אמרו משה רבינו, אלא הוא בעצמו גם כתב אותו, ורמז באותיותיו את רמזי הסודות העמוקות שנמסרו לו מן השמים, ודוד המלך הכניסם וצירפם בספר התהלים.

והנה מצינו כמה דברים מיוחדים במזמור זה שלא מצינו כמותם בכל מזמורי התהלים.

"מצוה למשוך מזמור זה בנגינה"

כתב מרן הבית יוסף (אורח חיים סימן נ"א): "כתוב בספר

אורחות חיים, ש'מזמור לתודה' מצוה למשוך אותו בנגינה ולנגן. כדאמרינן כל השירות עתידות ליבטל, חוץ מ'מזמור לתודה'". עכ"ל"ק.

ומה שאמר הארחות חיים שאמרינן "כל השירות עתידות ליבטל, חוץ מ'מזמור לתודה'", מציינו בפסיקתא דרב כהנא (אמור ט, י"ב): "ר' פנחס ר' לוי ר' יוחנן בשם ר' מנחם דגלייא לעתיד לבוא כל הקרבנות בטילות וקרבן תודה אינו בטל לעולם, כל ההודיות בטילות והודיית תודה אינה בטילה לעולם". הרי לנו מפורש במדרש ש"הודית תודה אינה בטילה לעולם".

והפסיקתא ממשיך ואומר: "הדא דכתיב (ירמיה לג, יא), "קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות כי טוב ה' כי לעולם חסדו" - אילו ההודיות ו"מביאים תודה בית ה'" - זה קרבן תודה".

היינו שמקור הפסיקתא הוא מלשון הפסוק: "קול אומרים הודו את ה' צבאות" והיאך יודו לה' צבאות, על זה ממשיך הכתוב ואומר שיודו לו בתיבות אלו "כי טוב ה', כי לעולם חסדו" - אשר תיבות אלו אנו מוצאים אך ורק ב"מזמור לתודה", בפסוק "הודו לו ברכו שמו כי טוב ה', לעולם חסדו".

ובמפתחות ותוכן הענינים שכתב מרן בעל 'שולחן ערוך' לספרו הקדוש 'בית יוסף' על הטור, כותב בסימן נ"א:

"אין אומרים הזמירות במרוצה ובפרט מזמור לתודה מצוה למשוך אותו בנגינה". היינו שמזמור זה מיוחד מכל שאר המזמורים בענין זה שיש "מצוה למשוך אותו בנגינה".

ומביא מרן הבית יוסף את הדבר המיוחד הזה גם להלכה למעשה בספרו שולחן ערוך (אורח חיים סימן נ"א סעיף ט'): "מזמור לתודה יש לאומרה בנגינה, שכל השירות עתידות ליבטל, חוץ מ'מזמור לתודה'".

ויוצא לנו מדבריו הקדושים, ראשית, שמזמור זה נקרא "שירה". וגדולה מעלת אמירת שירה - אשר על ידה אפשר לזכות למחילת עונות. וכמו שאמרו חז"ל במדרש תהלים (מזמור י"ח): "כל מי שנעשה לו נס ואומר שירה, בידוע שמוחלין לו כל עונותיו ונעשה בריה חדשה".

שנית, גדולה מיוחדת יש לשירה זו יותר מכל שאר השירות שבעולם, שאפילו בעת שכל השירות יתבטלו - מזמור זה הוא השירה היחידה שתישאר לעולם.

שלישית, מכל המזמורים הקדושים שתיקנו לומר בפסוקי דזמרה, המזמור היחיד שיש 'מצוה' למשוך אותו ולומר אותו בנגינה דייקא הוא 'מזמור לתודה'.

על ידי אמירת חמשה פסוקים אלו נחשב כאילו הקריב קרבן תודה בבית המקדש

עוד דבר מיוחד מצינו במזמור זה, שכאשר אומרים אותו לשם הקרבת תודה הרי זה נחשב ממש כאילו הקריב כבש לקרבן תודה ביחד עם ארבעים חלות - שלושים מצות ועשרה חמץ. שהרי כך כתוב בסידור רש"י (סימן תי"ז): "מזמור זה על קרבן תודה תיקנו, ונראה הדבר שעל כן לא הרבה בו יותר מד' פסוקים, כנגד ארבע מיני לחמי תודה. ואם תאמר חמשה פסוקים הן, פסוק ראשון אינו אלא דברי סופר [היינו דברי פתיחה], ומ"עבדו את ה'" מתחיל המזמור". - הרי לנו מדברי רש"י הקדוש, שמזמור זה הוא כנגד קרבן תודה ביחד עם ארבעה מיני חלות תודה.

וכך מובא להלכה בטור (אורח חיים סימן רפא) "ובאשכנז אין אומרים מזמור לתודה בשבת, לפי שאין תודה קריבה בשבת". וכתב על זה מרן הבית יוסף: "כן כתוב בשבלי הלקט (סי' עו) בשם רש"י (סדור רש"י סי' תצד)".

היוצא לנו למעשה, שמחשיבים את אמירת מזמור זה להלכה למעשה כמי שמביא לבית המקדש קרבן תודה בפועל ממש, ביחד עם כל הארבעים חלות שבאים עמו, שעל כן נמנעים לאומרו בזמנים שאין מקריבים קרבן תודה. [ואפילו אלו הנוהגים לאומרו הוא מפני שסוברים שטעם

תקנת אמירתו בפסוקי דזמרה היא לשם הודאה בלבד, ולא כדי שיהיה נחשב כהבאת קרבן תודה, אבל לכולי עלמא כאשר יהודי אומר מזמור זה ומכוין לשם הקרבת תודה - הרי הוא זוכה לקיים בזה "ונשלמה פרים שפתינו", והרי זה נחשב לו כאילו הביא קרבן תודה לבית המקדש ביחד עם כל הארבעים חלות תודה].

מזמור לתודה - כברכת הגומל

עוד דבר מיוחד מצינו במזמור זה, כתב בסידור השל"ה, הטעם שנסמך מזמור חנוכת הבית ל'מזמור לתודה' (לפי נוסח אשכנז), מפני שסיום 'מזמור שיר חנוכת' הוא 'אשירה לה' כי גמל עלי', 'סמכו 'מזמור לתודה' ל"גמל עלי" - שזו ברכת הודאה לה' הגומל חסדים לחייבים".

וכן כתב היעב"ץ בסידורו 'בית יעקב' לפני מזמור לתודה, שהוא כמו ברכת הודאה - הגומל לחייבים טובות. וזה לשונו הקדוש: "מזמור לתודה תקנוהו... כמו ברכת הודאה - הגומל לחייבים טובות. שאין יום שלא נעשה בו נס, ואין בעל הנס מכיר בנסו". עכ"ל"ק.

"מזמור לתודה" - "רומזת על כל סדר התפלה"

הגה"ק בעל מגלה עמוקות זי"ע, כותב בספרו הקדוש על הפסוק ואתחנן - (אופן רל"ט) שבמזמור לתודה נכללים ונרמזים כל חלקי התפילה. [ובחלק א' הבאנו את באורו].

רואים עד היכן גודל מעלת מזמור לתודה "שהיא רומזת על התפלה", ובה כלולה ורמוזה כל עיקרי סדר התפלה.

ונסיים בדברי הגה"ק רבי אברהם בן הגר"ח פלאגי זי"ע בספרו "פדה את אברהם" (אות ת'): "מעולם הייתי תמה מה נשתנה מזמור לתודה שאומרים אותו בניגון ובנעימה, מה יפה כוחו יותר מכל מזמורי פסוקי דזמרה. עד שראיתי את מה שכתב המגלה עמוקות שבמזמור זה כלול ורמוז כללות סדר התפילה ועניניה - נחה דעתי". עכלה"ק.

